

# TRACTATENBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

---

---

JAARGANG 1981 Nr. 252

---

---

A. TITEL

*Overeenkomst inzake de erkenning van studies aan, en diploma's of graden van instellingen van hoger onderwijs in de Staten, behorende tot de Europese Regio;  
Parijs, 21 december 1979*

B. TEKST<sup>1)</sup>**Convention on the recognition of studies, diplomas and degrees concerning higher education in the States belonging to the Europe Region**

## Preamble

The States of the Europe Region, Parties to this Convention,

Recalling that, as the General Conference of Unesco has noted on several occasions in its resolutions concerning European co-operation, "the development of co-operation between nations in the fields of education, science, culture and communication, in accordance with the principles set out in Unesco's Constitution, plays an essential role in the promotion of peace and international understanding",

Conscious of the close relationship that exists between their cultures, despite their diversity of languages and the differences in economic and social systems, and desiring to strengthen their co-operation in the field of education and training in the interests of the well-being and lasting prosperity of their peoples,

Recalling that the States meeting in Helsinki expressed, in the Final Act of the Conference on Security and Co-operation in Europe (1 August 1975), their intention "to improve access, under mutually acceptable conditions, for students, teachers and scholars of the participating States to each other's educational, cultural and scientific institutions... in particular by... arriving at the mutual recognition of academic degrees and diplomas either through governmental agreements, where necessary, or direct arrangements between universities and other institutions of higher learning and research", and also by "promoting a more exact assessment of the problems of comparison and equivalence of academic degrees and diplomas",

Recalling that, with a view to promoting the attainment of these objectives, most of the Contracting States have already concluded bilateral or subregional agreements among themselves concerning the equivalence or recognition of diplomas; but desiring, while pursuing and intensifying their efforts at the bilateral and subregional levels, to extend their co-operation in this field to the whole Europe Region,

Convinced that the great diversity of higher education systems in the

---

<sup>1)</sup> De Russische en de Spaanse tekst van de Overeenkomst zijn niet afgedrukt.

## Convention sur la reconnaissance des études et des diplômes relatifs à l'enseignement supérieur dans les Etats de la région Europe

### Préambule

Les Etats appartenant à la région Europe, Parties à la présente Convention,

Rappelant que, comme l'a constaté à diverses reprises la Conférence générale de l'Unesco dans ses résolutions relatives à la coopération européenne, «le développement de la coopération entre les nations dans les domaines de l'éducation, de la science, de la culture et de l'information conformément aux principes de l'Acte constitutif de l'Unesco, joue un rôle essentiel dans l'œuvre de paix et de compréhension internationale»,

Conscients des rapports étroits existant entre leurs cultures malgré la diversité des langues et les différences des régimes économiques et sociaux et désireux de renforcer leur coopération dans le domaine de l'éducation et de la formation dans l'intérêt du bien-être et de la prospérité permanente de leurs peuples,

Rappelant que les Etats réunis à Helsinki ont, dans l'Acte final de la Conférence pour la sécurité et la coopération en Europe du 1er août 1975, exprimé leur intention «d'améliorer dans des conditions mutuellement acceptables, l'accès aux établissements d'enseignement, ainsi qu'aux institutions culturelles et scientifiques, des étudiants, des enseignants et des hommes de science des Etats participants,... notamment..., en parvenant à la reconnaissance mutuelle des grades et diplômes universitaires soit, si nécessaire, par voie d'accords entre gouvernements, soit par voie d'arrangements directs entre les universités et autres institutions d'enseignement supérieur et de recherche» et «en favorisant une évaluation plus exacte des problèmes relatifs à la comparaison et à l'équivalence des grades et des diplômes universitaires»,

Rappelant que la plupart des Etats contractants ont déjà, en vue de promouvoir la réalisation de ces objectifs, conclu entre eux des accords bilatéraux ou sous-régionaux portant notamment sur l'équivalence ou la reconnaissance des diplômes; mais désireux, tout en poursuivant et en intensifiant leurs efforts sur les plans bilatéral et sous-régional, d'étendre leur coopération dans ce domaine à l'ensemble de la région Europe,

Convaincus que la grande diversité des systèmes d'enseignement

Europe Region constitutes an exceptionally rich cultural asset which should be preserved, and desiring to enable all their peoples to benefit fully from this rich cultural asset by facilitating access by the inhabitants of each Contracting State to the educational resources of the other Contracting States, more especially by authorizing them to continue their education in higher educational institutions in those other States,

Considering that, to authorize admission to further stages of study, the concept of the recognition of studies should be employed, a concept which, in a context of social and international mobility, makes it possible to evaluate the level of education reached bearing in mind knowledge acquired, as attested by diplomas and degrees obtained and also the individual's other relevant qualifications, so far as these may be deemed acceptable by competent authorities,

Considering that the recognition by all the Contracting States of studies, certificates, diplomas and degrees obtained in any one of them is intended to develop the international mobility of persons and the exchange of ideas, knowledge and scientific and technological experience, and that it would be desirable to accept foreign students into establishments of higher education on the understanding that recognition of their studies or diplomas shall at no time confer on them greater rights than those enjoyed by national students,

Noting that this recognition constitutes one of the conditions necessary for:

1. Enabling means of education existing in their territories to be used as effectively as possible,
2. Ensuring that teachers, students, research workers and professional workers have greater mobility,
3. Alleviating the difficulties encountered on their return by persons who have been trained or educated abroad,

Desiring to ensure that studies, certificates, diplomas and degrees are recognized as widely as possible, taking into account the principles of the promotion of lifelong education, the democratization of education, and the adoption and application of an education policy allowing for structural, economic, technological and social changes and suited to the cultural context of each country,

Determined to sanction and organize their future collaboration in these matters by means of a convention which will be the starting point for concerted dynamic action taken in particular by means of national,

supérieur existant dans la région Europe constitue une richesse culturelle exceptionnelle qu'il convient de sauvegarder, et désireux de permettre à l'ensemble de leurs populations de bénéficier pleinement de cette richesse culturelle en facilitant aux habitants de chaque Etat contractant l'accès aux ressources d'éducation des autres Etats contractants et notamment en les autorisant à poursuivre leur formation dans les établissements d'enseignement supérieur de ces autres Etats,

Considérant qu'il convient de recourir, pour autoriser l'admission aux étapes d'études ultérieures, à la conception de la reconnaissance des études qui, dans une perspective de mobilité tant sociale qu'internationale, permet d'évaluer le niveau de formation atteint en tenant compte des connaissances attestées par les diplômes obtenus, ainsi que de toute autre compétence individuelle appropriée dans la mesure où celle-ci peut être jugée valable par les autorités compétentes,

Considérant que la reconnaissance par l'ensemble des Etats contractants des études faites et des diplômes obtenus dans l'un quelconque d'entre eux a pour but d'intensifier la mobilité internationale des personnes et les échanges d'idées, de connaissances et d'expériences scientifiques et technologiques, et qu'il est souhaitable d'accueillir les étudiants étrangers dans les établissements d'enseignement supérieur, étant entendu que la reconnaissance de leurs études ou diplômes ne pourra leur conférer plus de droits qu'aux étudiants nationaux,

Constatant que cette reconnaissance constitue l'une des conditions nécessaires en vue:

1. de permettre la meilleure utilisation possible des moyens de formation et d'éducation existant sur leurs territoires,
2. d'assurer une plus grande mobilité des enseignants, des étudiants, des chercheurs et des professionnels,
3. de pallier les difficultés que rencontrent lors de leur retour dans leurs pays d'origine les personnes ayant reçu une formation ou une éducation à l'étranger,

Désireux d'assurer la plus large reconnaissance possible des études et des diplômes en tenant compte des principes qui concernent la promotion de l'éducation permanente, la démocratisation de l'enseignement, l'adoption et l'application d'une politique de l'éducation adaptée aux transformations structurales, économiques et techniques, aux changements sociaux et aux contextes culturels de chaque pays,

Résolus à consacrer et à organiser leur collaboration future dans ces domaines par la voie d'une convention qui constituera le point de départ d'une action dynamique concertée, menée notamment par le moyen de

bilateral, subregional and multilateral machinery already existing or that may be deemed necessary,

Mindful that the ultimate objective set by the General Conference of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization consists in "preparing an International Convention on the Recognition and the Validity of Degrees, Diplomas and Certificates issued by establishments of Higher Learning and Research in all Countries",

Have agreed as follows:

## I. DEFINITIONS

### Article I

1. For the purpose of this Convention, the "recognition" of a foreign certificate, diploma or degree of higher education means its acceptance as a valid credential by the competent authorities in a Contracting State and the granting to its holder of rights enjoyed by persons who possess a national certificate, diploma or degree with which the foreign one is assessed as comparable.

Recognition is further defined as follows:

(a) Recognition of a certificate, diploma or degree with a view to undertaking or pursuing studies at the higher level shall enable the holder to be considered for entry to the higher educational and research institutions of any Contracting State as if he were the holder of a comparable certificate, diploma or degree issued in the Contracting State concerned. Such recognition does not exempt the holder of the foreign certificate, diploma or degree from complying with the conditions (other than those relating to the holding of a diploma) which may be required for admission to the higher educational or research institution concerned of the receiving State.

(b) Recognition of a foreign certificate, diploma or degree with a view to the practice of a profession is recognition of the professional preparation of the holder for the practice of the profession concerned, without prejudice, however, to the legal and professional rules or procedures in force in the Contracting States concerned. Such recognition does not exempt the holder of the foreign certificate, diploma or degree from complying with any other conditions for the practice of the profession concerned which may be laid down by the competent governmental or professional authorities.

mécanismes nationaux, bilatéraux, sous-régionaux et multilatéraux existant déjà ou dont la création apparaîtrait nécessaire,

Rappelant que l'objectif final que la Conférence générale de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture s'est fixé, consiste dans «l'élaboration d'une convention internationale sur la reconnaissance et la validité des titres, grades et diplômes délivrés par les établissements d'enseignement supérieur et de recherche dans tous les pays»,

Sont convenus de ce qui suit:

## I. DEFINITIONS

### Article premier

1. Aux fins de la présente Convention, on entend par «reconnaissance» d'un diplôme, titre ou grade de l'enseignement supérieur obtenu à l'étranger, son acceptation par les autorités compétentes d'un Etat contractant, comme attestation valable, et l'octroi à son titulaire de droits dont bénéficient les personnes justifiant d'un diplôme, titre ou grade national par rapport auquel le diplôme, titre ou grade étranger est apprécié.

A cet égard, la reconnaissance a la signification suivante:

(a) La reconnaissance d'un diplôme, titre ou grade en vue d'entreprendre ou de poursuivre des études de niveau supérieur permettra que la candidature du titulaire intéressé soit prise en considération en vue de son admission dans les institutions d'enseignement supérieur et de recherche de tout Etat contractant comme s'il était titulaire du diplôme, titre ou grade comparable obtenu dans l'Etat contractant intéressé. Cette reconnaissance n'a pas pour effet de dispenser le titulaire du diplôme, titre ou grade étranger de satisfaire aux conditions (autres que celles relatives à la détention d'un diplôme) qui pourraient être exigées pour l'admission dans l'établissement d'enseignement supérieur ou de recherche concerné de l'Etat d'accueil.

(b) La reconnaissance d'un diplôme, titre ou grade étranger pour l'exercice d'une activité professionnelle constitue la reconnaissance de la préparation professionnelle exigée pour l'exercice de la profession dont il s'agit, sans préjudice, cependant, des règles juridiques et professionnelles et des procédures en vigueur dans les Etats contractants concernés. Cette reconnaissance n'a pas pour effet de dispenser le titulaire du diplôme, titre ou grade étranger de satisfaire aux autres conditions qui ont pu être prescrites par les autorités gouvernementales ou professionnelles compétentes pour l'exercice de l'activité professionnelle dont il s'agit.

(c) Recognition of a certificate, diploma or degree should not, however, entitle the holder to more rights in another Contracting State than he would enjoy in the country in which the certificate, diploma or degree was awarded.

2. For the purposes of this Convention, "partial studies" means periods of study or training which while not constituting a complete course are such that they add significantly to the acquisition of knowledge or skills.

## II. AIMS

### Article 2

1. The Contracting States intend to contribute through their joint action both to the promotion of the active co-operation of all the countries of the Europe Region in the cause of peace and international understanding, and to the development of more effective collaboration with other Member States of Unesco with regard to a better use of their educational, technological and scientific potential.

2. The Contracting States solemnly declare their firm resolve to co-operate closely within the framework of their legislation and constitutional structures, as well as within the framework of existing intergovernmental agreements, with a view to:

(a) Enabling, in the interest of the Contracting States, and consistent with their general policy for educational provision and administrative procedures, the best use of their available education and research resources, and for this purpose:

(i) to make their higher educational institutions as widely accessible as possible to students or researchers from any of the Contracting States;

(ii) to recognize the studies, certificates, diplomas and degrees of such persons;

(iii) to examine the possibility of elaborating and adopting similar terminology and evaluation criteria which would facilitate the application of a system which will ensure the comparability of credits, subjects of study and certificates, diplomas and degrees;

(iv) to adopt a dynamic approach in matters of admission to further stages of study, bearing in mind knowledge acquired, as attested by certificates, diplomas and degrees, and also the individual's other relevant qualifications, so far as these may be deemed acceptable by competent authorities;

(v) to adopt flexible criteria for the evaluation of partial studies,



(c) Cependant, la reconnaissance d'un diplôme, titre ou grade, ne devra pas conférer à son titulaire dans un autre Etat contractant des droits supérieurs à ceux dont il bénéficierait dans le pays où ce diplôme, titre ou grade lui a été conféré.

2. Aux fins de la présente Convention, on entend par «études partielles» les périodes d'études ou de formation qui, sans constituer un cycle complet, sont de nature à apporter un complément notable en matière d'acquisition de connaissances ou de compétences.

## II. OBJECTIFS

### Article 2

1. Les Etats contractants entendent contribuer, par leur action commune, tant à promouvoir la coopération active de toutes les nations de la région Europe pour une œuvre de paix et de compréhension internationale, qu'à rendre plus efficace leur collaboration avec les autres Etats membres de l'Unesco en ce qui concerne une meilleure utilisation de leur potentiel éducatif, technologique et scientifique.

2. Les Etats contractants affirment solennellement leur ferme résolution de coopérer étroitement, dans le cadre de leurs législations et de leurs structures constitutionnelles, ainsi que dans le cadre des accords intergouvernementaux en vigueur, en vue de:

(a) permettre, dans l'intérêt de tous les Etats contractants, d'utiliser au mieux et dans toute la mesure compatible avec leurs politiques générales d'enseignement et leurs procédures administratives, leurs ressources disponibles en matière de formation et de recherche, et à cette fin:

(i) d'ouvrir aussi largement que possible l'accès de leurs établissements d'enseignement supérieur aux étudiants ou chercheurs en provenance de l'un quelconque des Etats contractants;

(ii) de reconnaître les études et diplômes de ces personnes;

(iii) d'examiner la possibilité d'élaborer et d'adopter une terminologie et des critères d'évaluation similaires qui faciliteraient l'application d'un système propre à assurer la comparabilité des unités de valeur, des matières d'études et des diplômes;

(iv) d'adopter, aux fins d'admission aux étapes d'études ultérieures, une conception dynamique qui tiendrait compte des connaissances attestées par les diplômes obtenus, ainsi que de toute autre compétence individuelle appropriée dans la mesure où celle-ci peut être jugée valable par les autorités compétentes;

(v) d'adopter, aux fins d'évaluation des études partielles, des critères

based on the educational level reached and on the content of the courses taken, bearing in mind the interdisciplinary character of knowledge at the higher educational level;

(vi) to improve the system for the exchange of information regarding the recognition of studies, certificates, diplomas and degrees;

(b) Constantly improving curricula in the Contracting States and methods of planning and promoting higher education, on the basis of not only the requirements for economic, social and cultural development, the policies of each country and also the objectives that are set out in the recommendations made by the competent organs of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization concerning the continuous improvement of the quality of education, the promotion of lifelong education and the democratization of education, but also the aims of the full development of the human personality and of understanding, tolerance and friendship among nations and in general all aims concerning human rights assigned to education by the Universal Declaration of Human Rights and the United Nations International Covenants on Human Rights and the Unesco Convention Against Discrimination in Education.

(c) Promoting regional and world-wide co-operation for the solution of the "problems of comparison and equivalence between academic degrees and diplomas"... as well as for recognition of studies and academic diplomas.

3. The Contracting States agree to take all feasible steps at the national, bilateral and multilateral levels, in particular by means of bilateral, subregional, regional or other agreements, arrangements between universities or other higher educational institutions and arrangements with the competent national or international organizations and other bodies, with a view to the progressive attainment by the competent authorities concerned of the goals defined in the present article.

### III. UNDERTAKINGS FOR IMMEDIATE APPLICATION

#### Article 3

1. The Contracting States in addition to any obligations of governments, agree to take all feasible steps with a view to encouraging the competent authorities concerned to give recognition, as defined in Article 1, paragraph 1 to secondary school leaving certificates and other diplomas issued in the other Contracting States that grant access to

souples, fondés sur le niveau de formation atteint et sur le contenu des programmes suivis, et tenant compte du caractère interdisciplinaire des connaissances au niveau de l'enseignement supérieur;

(vi) de perfectionner le système d'échanges d'information concernant la reconnaissance des études et des diplômes;

(b) réaliser dans les Etats contractants une amélioration continue des programmes d'études ainsi que des méthodes de planification et de promotion des enseignements supérieurs tenant compte des impératifs du développement économique, social et culturel, des politiques de chaque pays et également des objectifs qui figurent dans les recommandations formulées par les organes compétents de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture en ce qui concerne l'amélioration continue de la qualité de l'enseignement, la promotion de l'éducation permanente et la démocratisation de l'éducation ainsi que des buts d'épanouissement de la personnalité humaine et de compréhension, de tolérance et d'amitié entre nations et en général de tous les buts relatifs aux droits de l'homme assignés à l'éducation par la Déclaration universelle des droits de l'homme, les Pactes internationaux relatifs aux droits de l'homme adoptés par l'Organisation des Nations Unies, et la Convention de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture, concernant la lutte contre la discrimination dans le domaine de l'enseignement;

(c) promouvoir la coopération régionale et mondiale pour la solution des «problèmes de comparaison et d'équivalence entre grades et diplômes universitaires» ainsi que pour la reconnaissance des études et des qualifications académiques.

3. Les Etats contractants conviennent de prendre toutes les mesures possibles sur les plans national, bilatéral, multilatéral et notamment par le moyen d'accords bilatéraux, sous-régionaux, régionaux ou autres, ainsi que par la voie d'arrangements entre universités ou autres établissements d'enseignement supérieur et par voie d'arrangements avec les organisations et organismes nationaux ou internationaux compétents, afin que les autorités concernées puissent atteindre progressivement les objectifs définis au présent article.

### III. ENGAGEMENTS D'APPLICATION IMMEDIATE

#### Article 3

1. Les Etats contractants, outre les obligations incombant aux gouvernements, conviennent de prendre toutes mesures possibles pour encourager les autorités compétentes intéressées à reconnaître, conformément à la définition de la reconnaissance figurant à l'article 1, paragraphe 1, les diplômes de fin d'études secondaires et les autres titres

higher education with a view to enabling the holders to undertake studies in institutions of higher education situated in the respective territories of the Contracting States.

2. Without prejudice to the provisions of Article 1, paragraph 1(a), however, admission to a given higher educational institution may also be dependent upon the availability of places and the qualifications concerning linguistic knowledge required in order profitably to undertake the studies in question.

#### Article 4

1. The Contracting States, in addition to any obligations of governments, agree to take all feasible steps with a view to encouraging the competent authorities concerned to:

(a) give recognition as defined in Article 1, paragraph 1 to certificates, diplomas and degrees with a view to enabling the holders to pursue advanced studies and training and undertake research in their institutions of higher education;

(b) define, so far as possible, the procedure applicable to the recognition, for the purpose of the pursuit of studies, of the partial studies pursued in higher educational institutions situated in the other Contracting States.

2. The provisions of Article 3, paragraph 2 above shall apply to the cases covered by this article.

#### Article 5

The Contracting States, in addition to any obligations of governments, agree to take all feasible steps with a view to encouraging the competent authorities concerned to give recognition to the certificates, diplomas or degrees issued by the competent authorities of the other Contracting States for the purpose of practising a profession within the meaning of Article 1, paragraph 1(b).

#### Article 6

Where admission to educational institutions in the territory of a Contracting State is outside the control of that State, it shall transmit the text of the Convention to the institutions concerned and use its best endeavours to obtain the acceptance by the latter of the principles stated in Section II and III of the Convention.

donnant accès à l'enseignement supérieur délivrés dans les autres Etats contractants en vue de permettre aux détenteurs de ces diplômes et titres d'entreprendre des études dans des institutions d'enseignement supérieur situées sur le territoire de ces Etats contractants.

2. Toutefois, et sans préjudice des dispositions de l'article 1, paragraphe 1 (a), l'admission dans un établissement d'enseignement supérieur pourra être subordonnée à l'existence de capacités d'accueil ainsi qu'aux conditions concernant les connaissances linguistiques requises pour entreprendre avec profit les études considérées.

#### Article 4

1. Les Etats contractants, outre les obligations incombant aux gouvernements, conviennent de prendre toutes mesures possibles pour encourager les autorités compétentes intéressées à:

(a) reconnaître, conformément à la définition de la reconnaissance figurant à l'article 1, paragraphe 1, les certificats, diplômes et titres en vue de permettre de poursuivre des études, de recevoir une formation ou d'entreprendre des recherches dans leurs établissements d'enseignement supérieur;

(b) définir, autant que possible, les modalités suivant lesquelles pourraient être reconnues, aux fins de la poursuite des études, les études partielles effectuées dans les établissements d'enseignement supérieur situés dans les autres Etats contractants.

2. Les dispositions du paragraphe 2 de l'article 3 ci-dessus sont applicables aux cas prévus par le présent article.

#### Article 5

Les Etats contractants, outre les obligations incombant aux gouvernements, conviennent de prendre toutes mesures possibles pour encourager les autorités compétentes intéressées à rendre effective la reconnaissance, en vue de l'exercice d'une profession, au sens de l'article 1, paragraphe 1 (b) ci-dessus, des diplômes, titres ou grades d'enseignement supérieur conférés par les autorités compétentes des autres Etats contractants.

#### Article 6

Dans le cas où l'admission dans des établissements d'enseignement situés sur le territoire d'un Etat contractant ne relève pas de l'autorité de cet Etat, il transmettra le texte de la Convention aux établissements intéressés et fera tout son possible pour obtenir que ces derniers acceptent les principes énoncés aux sections II et III de la Convention.

## Article 7

1. Considering that recognition refers to the studies followed and the certificates, diplomas or degrees obtained from institutions approved by the competent authorities concerned in the Contracting State in which the certificates, diplomas, or degrees were obtained, any person, of whatever nationality or political or legal status, who has followed such studies and obtained such certificates, diplomas or degrees shall be eligible for consideration to benefit from the provisions of Articles 3, 4 and 5.

2. Any national of a Contracting State who has obtained in the territory of a non-Contracting State one or more certificates, diplomas or degrees comparable to those defined in Articles 3, 4 and 5 may avail himself of those provisions which are applicable, on condition that his certificates, diplomas or degrees have been recognized in his home country and in the country in which he wishes to continue his studies.

## IV. MACHINERY FOR IMPLEMENTATION

## Article 8

The Contracting States shall undertake to work for the attainment of the objectives defined in Article 2 and shall make their best efforts to ensure that the undertakings set forth in Articles 3, 4, 5 and 6 above are put into effect by means of:

- (a) national bodies;
- (b) the Regional Committee defined in Article 10;
- (c) bilateral or subregional bodies.

## Article 9

1. The Contracting States recognize that the attainment of the goals and the execution of the undertakings defined in this Convention will require, at the national level, close co-operation and co-ordination of the efforts of a great variety of national authorities, whether governmental or non-governmental, particularly universities, validating bodies and other educational institutions. They therefore agree to entrust the study of the problems involved in the application of this Convention to appropriate national bodies, with which all the sectors concerned will be associated and which will be empowered to propose appropriate solutions. The Contracting States will furthermore take all feasible measures required to speed up the effective functioning of these national bodies.

## Article 7

1. Considérant que la reconnaissance porte sur les études dispensées et les diplômes, titres ou grades décernés dans les établissements agréés par les autorités compétentes du pays où le diplôme, titre ou grade a été décerné, le bénéfice des articles 3, 4 et 5 ci-dessus peut être acquis à toute personne qui a suivi ces études ou obtenu ces diplômes, titres ou grades, quels que soient la nationalité ou le status politique ou juridique de l'intéressé.

2. Tout ressortissant d'un Etat contractant qui a obtenu sur le territoire d'un Etat non contractant un ou plusieurs diplômes, titres ou grades similaires à ceux qui sont définis aux articles 3, 4 et 5 ci-dessus peut se prévaloir de celles de ces dispositions qui sont applicables, à condition que ses diplômes, titres ou grades aient été reconnus dans son pays d'origine, et dans le pays dans lequel le ressortissant souhaite continuer ses études.

## IV. MECANISMES DE MISE EN OEUVRE

## Article 8

Les Etats contractants s'engagent à agir en vue de la réalisation des objectifs définis à l'article 2 et s'emploieront de leur mieux à assurer l'exécution des engagements prévus aux articles 3, 4, 5 et 6 qui précèdent, au moyen:

- (a) d'organismes nationaux;
- (b) du Comité régional défini à l'article 10 ci-après;
- (c) d'organismes bilatéraux ou sous-régionaux.

## Article 9

1. Les Etats contractants reconnaissent que la réalisation des objectifs et l'exécution des engagements définis à la présente Convention exigent, sur le plan national, une coopération et une coordination étroites des efforts d'autorités nationales très diverses, gouvernementales ou non gouvernementales, notamment les universités, les organismes de validation et autres institutions éducatives. Ils s'engagent en conséquence à confier l'étude des questions relatives à l'application de la présente Convention à des organismes nationaux appropriés auxquels tous les secteurs intéressés seront associés et qui seront habilités à proposer les solutions adéquates. Les Etats contractants s'engagent en outre à prendre toutes mesures en leur pouvoir pour accélérer de façon efficace le fonctionnement de ces organismes nationaux.

2. The Contracting States shall co-operate with the competent authorities of another Contracting State especially by enabling them to collect all information of use to them in their activities relating to studies, diplomas and degrees in higher education.

3. Every national body shall have at its disposal the necessary means to enable it either to collect, process and file all information of use to it in its activities relating to studies, diplomas and degrees in higher education, or to obtain the information it requires in this connection at short notice from a separate national documentation centre.

#### Article 10

1. A regional committee composed of representatives of the governments of the Contracting States is hereby set up. Its Secretariat is entrusted to the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

2. Non-Contracting States of the Europe Region which have been invited to take part in the diplomatic conference entrusted with the adoption of this Convention shall be able to participate in the meetings of the Regional Committee.

3. The function of the Regional Committee shall be to promote the application of this Convention. It shall receive and examine the periodic reports which the Contracting States shall communicate to it on the progress made and the obstacles encountered by them in the application of the Convention and also the studies carried out by its Secretariat on the said Convention. The Contracting States undertake to submit a report to the Committee at least once every two years.

4. The Regional Committee shall, where appropriate, address to the Contracting States recommendations of a general or individual character concerning the application of this Convention.

#### Article 11

1. The Regional Committee shall elect its Chairman for each session and adopt its Rules of Procedure. It shall meet in ordinary session at least every two years. The Committee shall meet for the first time three months after the sixth instrument of ratification or accession has been deposited.

2. The Secretariat of the Regional Committee shall prepare the agenda for the meetings of the Committee, in accordance with the instructions it receives from the Committee and the provisions of the Rules of Procedure. It shall help national bodies to obtain the information needed by them in their activities.



2. Les Etats contractants coopèrent avec les autorités compétentes d'un autre Etat contractant notamment en leur permettant de réunir toutes informations utiles à leurs activités concernant les études, titres et grades d'enseignement supérieur.

3. Tout organisme national devra disposer des moyens nécessaires pour lui permettre soit de recueillir, d'analyser et de classer lui-même toutes informations utiles à ses activités concernant les études et diplômes de l'enseignement supérieur, soit d'obtenir dans les plus brefs délais, d'un centre national de documentation distinct, les renseignements dont il pourrait avoir besoin dans ce domaine.

#### Article 10

1. Il est institué un Comité régional composé des représentants des gouvernements des pays contractants. Son secrétariat est confié au Directeur général de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture.

2. Les Etats non contractants de la région Europe invités à participer à la Conférence diplomatique chargée d'adopter la présente Convention pourront prendre part aux réunions du Comité régional.

3. Le Comité régional a pour mission de suivre l'application de la présente Convention. Il reçoit et examine les rapports périodiques que les Etats lui communiquent sur les progrès réalisés et les obstacles rencontrés par eux dans l'application de la Convention, ainsi que les études établies par son secrétariat sur ladite Convention. Les Etats contractants s'engagent à soumettre un rapport au Comité au moins une fois tous les deux ans.

4. Le Comité régional adresse, le cas échéant, aux Etats Parties à la Convention des recommandations de caractère général ou individuel pour l'application de ladite Convention.

#### Article 11

1. Le Comité régional élit pour chacune de ses sessions son Président et adopte son Règlement intérieur. Il se réunit en session ordinaire au moins une fois tous les deux ans. Le Comité se réunira pour la première fois trois mois après le dépôt du sixième instrument de ratification ou d'adhésion.

2. Le secrétariat du Comité régional prépare l'ordre du jour des réunions du Comité, conformément aux directives qu'il en reçoit et aux dispositions du Règlement intérieur. Il aide les organes nationaux à obtenir les renseignements dont ils ont besoin dans le cadre de leurs activités.

## V. DOCUMENTATION

## Article 12

1. The Contracting States shall engage in exchanges of information and documentation pertaining to studies, certificates, diplomas and degrees in higher education.

2. They shall endeavour to promote the development of methods and machinery for collecting, processing, classifying and disseminating all the necessary information pertaining to the recognition of studies, certificates, diplomas and degrees in higher education, taking into account existing methods and machinery as well as information collected by national, regional, subregional and international bodies, in particular the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

## VI. CO-OPERATION WITH INTERNATIONAL ORGANIZATIONS

## Article 13

The Regional Committee shall make all the appropriate arrangements for associating with its efforts, for the purpose of ensuring that this Convention is applied as fully as possible, the competent international governmental and non-governmental organizations. This applies particularly to the intergovernmental institutions and agencies vested with responsibility for the application of subregional conventions or agreements concerning the recognitions of diplomas and degrees in the States belonging to the Europe Region.

## VII. INSTITUTIONS OF HIGHER EDUCATION UNDER THE AUTHORITY OF A CONTRACTING STATE BUT SITUATED OUTSIDE ITS TERRITORY

## Article 14

The provisions of this Convention shall apply to studies pursued at, and to certificates, diplomas and degrees obtained from, any institution of higher education under the authority of a Contracting State, even when this institution is situated outside its territory, provided that the competent authorities in the Contracting State in which the institution is situated have no objections.

## V. DOCUMENTATION

### Article 12

1. Les Etats contractants procéderont entre eux à des échanges d'information et de documentation relatives aux études et diplômes de l'enseignement supérieur.

2. Ils s'efforceront de promouvoir le développement des méthodes et mécanismes permettant de collecter, d'analyser, de classer et de diffuser les informations utiles, relatives à la reconnaissance des études, diplômes et grades de l'enseignement supérieur, en tenant compte des méthodes et mécanismes utilisés et des informations réunis par les organismes nationaux, sous-régionaux, régionaux et internationaux, et notamment par l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture.

## VI. COOPERATION AVEC LES ORGANISATIONS INTERNATIONALES

### Article 13

Le Comité régional prend toutes dispositions utiles pour associer à ses efforts, visant à assurer la meilleure application possible de la présente Convention, les organisations internationales gouvernementales et non gouvernementales compétentes. Ceci s'applique particulièrement aux institutions et organismes intergouvernementaux investis de responsabilités dans l'application des conventions ou accords sous-régionaux portant sur la reconnaissance des diplômes dans des Etats appartenant à la région Europe.

## VII. ETABLISSEMENTS D'ENSEIGNEMENT SUPERIEUR SOUMIS A L'AUTORITE D'UN ETAT CONTRACTANT MAIS SITUES EN DEHORS DE SON TERRITOIRE

### Article 14

Les dispositions de la présente Convention s'appliqueront aux études poursuivies, aux diplômes ou grades obtenus dans tout établissement d'enseignement supérieur soumis à l'autorité d'un Etat contractant alors même que cet établissement serait situé en dehors de son territoire, pourvu que les autorités compétentes de l'Etat contractant dans lequel cet établissement est situé n'aient pas d'objection.

## VIII. RATIFICATION, ACCESSION AND ENTRY INTO FORCE

## Article 15

This Convention shall be open for signature and ratification by the States of the Europe Region which have been invited to take part in the diplomatic conference entrusted with the adoption of this Convention as well as by the Holy See.

## Article 16

1. Other States which are members of the United Nations, of one of the Specialized Agencies or of the International Atomic Energy Agency or which are Parties to the Statute of the International Court of Justice may be authorized to accede to this Convention.

2. Any request to this effect shall be communicated to the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization who shall transmit it to the Contracting States at least three months before the meeting of the ad hoc committee referred to in paragraph 3 of this article.

3. The Contracting States shall meet as an ad hoc committee comprising one representative for each Contracting State, with an express mandate from his government to consider such a request. In such cases, the decision of the committee shall require a two-thirds majority of the Contracting States.

4. This procedure shall apply only when the Convention has been ratified by at least 20 of the States referred to in article 15.

## Article 17

Ratification of this Convention or accession to it shall be effected by depositing an instrument of ratification or accession with the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

## Article 18

This Convention shall enter into force one month after the fifth instrument of ratification has been deposited, but solely with respect to the States which have deposited their instruments of ratification. It shall enter into force for each other State one month after that State has deposited its instrument of ratification or accession.

## VIII. RATIFICATION, ADHESION, ENTREE EN VIGUEUR

## Article 15

La présente Convention est ouverte à la signature et à la ratification des Etats appartenant à la région Europe invités à participer à la Conférence diplomatique chargée d'adopter la présente Convention, ainsi que du Saint-Siège.

## Article 16

1. D'autres Etats, membres de l'Organisation des Nations Unies, de l'une des institutions spécialisée ou de l'Agence internationale de l'énergie atomique ou Parties au statut de la Cour internationale de justice, pourront être autorisés à adhérer à cette Convention.

2. Toute demande dans ce sens devra être communiquée au Directeur général de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture qui la transmettra aux Etats contractants trois mois au moins avant la réunion du Comité ad hoc prévu au paragraphe 3 du présent article.

3. Les Etats contractants se réuniront en Comité ad hoc composé d'un représentant par Etat contractant muni à cet effet d'un mandat exprès de son gouvernement pour se prononcer sur cette demande. La décision à prendre en pareil cas devra réunir la majorité des deux tiers des Etats contractants.

4. Cette procédure ne pourra être appliquée que lorsque la Convention aura été ratifiée par au moins vingt des Etats visés à l'article 15.

## Article 17

La ratification de la présente Convention ou l'adhésion à celle-ci s'effectue par le dépôt d'un instrument de ratification ou d'adhésion auprès du Directeur général de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture.

## Article 18

La présente Convention entrera en vigueur un mois après le dépôt du cinquième instrument de ratification mais uniquement à l'égard des Etats qui auront déposé leurs instruments de ratification. Elle entrera en vigueur, pour chaque autre Etat, un mois après le dépôt de son instrument de ratification ou d'adhésion.

## Article 19

1. The Contracting States shall have the right to denounce this Convention.

2. The denunciation shall be signified by an instrument in writing deposited with the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

3. The denunciation shall take effect twelve months after the instrument of denunciation has been received. However, persons having benefited from the provisions of this Convention who may be pursuing studies in the territory of the State denouncing the Convention will be able to complete the course of studies they have begun.

## Article 20

The Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization shall inform the Contracting States and the other States mentioned in Articles 15 and 16 and also the United Nations of the deposit of all the instruments of ratification or accession referred to in Article 17 and the denunciations provided for in Article 19 of this Convention.

## Article 21

In conformity with Article 102 of the United Nations Charter, this Convention shall be registered with the Secretariat of the United Nations at the request of the Director-General of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned representatives, being duly authorized, have signed this Convention.

DONE at Paris, this 21st day of December 1979, in the English, French, Russian and Spanish languages, the four texts being equally authoritative, in a single copy which shall be deposited in the archives of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. A certified copy shall be sent to all the States referred to in Articles 15 and 16 and to the United Nations.

---

## Article 19

1. Les Etats contractants ont la faculté de dénoncer la présente Convention.

2. La dénonciation est notifiée par un instrument écrit déposé auprès du Directeur général de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture.

3. La dénonciation prend effet douze mois après la réception de l'instrument de dénonciation. Toutefois, les personnes ayant bénéficié du dispositif de la présente Convention, qui seraient en cours d'études sur le territoire d'un Etat contractant qui dénonce la Convention, pourront achever le cycle d'études commencé.

## Article 20

Le Directeur général de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture informera les Etats contractants et les autres Etats mentionnés aux articles 15 et 16 ci-dessus, ainsi que l'Organisation des Nations Unies, du dépôt de tous les instruments de ratification ou d'adhésion visés à l'article 17 ainsi que des dénonciations prévues à l'article 19 de la présente Convention.

## Article 21

Conformément à l'article 102 de la Charte des Nations Unies, la présente Convention sera enregistrée au Secrétariat des Nations Unies à la requête du Directeur général de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture.

EN FOI DE QUOI, les représentants soussignés, dûment autorisés, ont signé la présente Convention.

FAIT à Paris, ce 21 décembre 1979 en anglais, espagnol, français et russe, les quatre textes faisant également foi, en un seul exemplaire qui sera déposé dans les archives de l'Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture et dont une copie certifiée conforme sera remise à tous les Etats visés aux articles 15 et 16 ainsi qu'à l'Organisation des Nations Unies.

---

De Overeenkomst is in overeenstemming met artikel 15 ondertekend voor de volgende Staten:

België . . . . .	21 december 1979
Bulgarije . . . . .	21 december 1979
Denemarken . . . . .	21 december 1979
de Bondsrepubliek Duitsland <sup>1)</sup> . . . . .	21 december 1979
de Duitse Democratische Republiek <sup>2)</sup> . . . . .	21 december 1979
Finland . . . . .	21 december 1979
Frankrijk . . . . .	21 december 1979
Griekenland <sup>3)</sup> . . . . .	21 december 1979
Hongarije . . . . .	21 december 1979
Israël . . . . .	21 december 1979
Joegoslavië . . . . .	21 december 1979
Luxemburg . . . . .	21 december 1979
Noorwegen . . . . .	21 december 1979
de Oekraïne . . . . .	21 december 1979
Polen . . . . .	21 december 1979
Portugal . . . . .	21 december 1979
Roemenië . . . . .	21 december 1979
San Marino . . . . .	21 december 1979
de Sowjet-Unie . . . . .	21 december 1979
Spanje . . . . .	21 december 1979
Turkije . . . . .	21 december 1979
de Staat Vaticaanstad . . . . .	21 december 1979
het Verenigd Koninkrijk van Groot- Brittannië en Noord-Ierland <sup>4)</sup> . . . . .	21 december 1979
de Verenigde Staten van Amerika . . . . .	21 december 1979
Witrusland . . . . .	21 december 1979
Zweden . . . . .	21 december 1979
Italië . . . . .	10 juni 1980
het Koninkrijk der Nederlanden . . . . .	24 november 1981

<sup>1)</sup> Onder het volgende voorbehoud:

“The Federal Republic of Germany welcomes the objectives of the aforementioned Convention, namely the promotion of mobility of persons and the exchange of ideas, knowledge and scientific and technological experience.

For the purpose of Article 1 of the Convention, it regards credits, certificates, studies, diplomas and degrees as comparable if and in so far as the foreign courses concerned produce a level of education or end with a final examination equivalent to that of corresponding German courses.

The same applies to Articles 3 and 4 of the Convention”.

<sup>2)</sup> Onder het volgende voorbehoud:

“The German Democratic Republic holds the view that the stipulations in Article 16 of the present Convention are in contradiction to the principle according to which all States which are guided in their policy by the goals and



basic principles of the United Nations Charter have the right to accede to conventions which concern the interests of all States”.

<sup>3)</sup> Onder de volgende voorbehouden:

“Greece supports the objectives set forth in the Convention, but would be able to accept certain of its provisions only with the following reservations:

(a) in respect of Article 2, paragraph 3, it considers that arrangements between universities and other higher educational institutions can be made only through the bilateral, subregional, regional or other agreements referred to at the beginning of the said paragraph 3;

(b) in respect of the recognition of a certificate, diploma or degree in higher education for the purpose of practising a profession, as provided for in Article 5 of the Convention, such recognition (having regard also to the provisions of Article 1, paragraph 1(c) of the Convention), shall not entitle the holder to more rights, with regard to the profession he intends to practise in Greece, than he would enjoy in practising the same profession in the country in which the certificate, diploma or degree was awarded;

(c) in respect of Article 14 of the Convention, the application of the Convention to studies pursued at, and to certificates, diplomas and degrees obtained from, any institution of higher education under the authority of a Contracting State, even when this institution is situated outside its territory, will, in the case of Greece, be subject to the proviso not only that the competent authorities in the Contracting State in which the institution is situated have no objections, but also that the competent Greek authorities have no objections”.

<sup>4)</sup> Onder het volgende voorbehoud:

“The United Kingdom makes a reservation in respect of Article 7, paragraph 1, to the effect that the academic awards concerned will be taken to cover those of the recognized institutions in the United Kingdom. (For many of these, including the universities, there are no “competent approving authorities”. Such institutions exercise their academic autonomy with regard to the award of degrees, diplomas and certificates with the assistance of external examiners.)”.

### C. VERTALING

## **Overeenkomst inzake de erkenning van studies aan, en diploma's of graden van instellingen van hoger onderwijs in de Staten, behorende tot de Europese Regio**

### Preambule

De Staten, behoren tot de Europese Regio, die Partij zijn bij deze Overeenkomst,

Herinnerend aan het feit dat, zoals de Algemene Conferentie van de Unesco bij diverse gelegenheden in haar resoluties inzake Europese samenwerking heeft opgemerkt, „de ontwikkeling van samenwerking tussen landen op het gebied van onderwijs, wetenschap, cultuur en communicatie, in overeenstemming met de beginselen, vervat in het

Statuut van de Unesco, een essentiële rol speelt bij het bevorderen van vrede en internationaal begrip'',

Zich bewust van de nauwe samenhang die, ondanks de verscheidenheid van talen en de verschillen tussen de economische en sociale stelsels, tussen hun culturen bestaat, en verlangend hun samenwerking op het gebied van onderwijs en opleiding in het belang van het welzijn en de blijvende welvaart van hun volken te verstevigen,

Herinnerend aan het feit dat de Staten die in Helsinki zijn bijegekomen, in de Slotakte van de Conferentie over Veiligheid en Samenwerking in Europa (1 augustus 1975) uiting hebben gegeven aan hun voornemen „de toegang, op wederzijds aanvaardbare voorwaarden, voor studenten, docenten en wetenschapsbeoefenaren uit de deelnemende Staten tot elkaars instellingen voor onderwijs, cultuur en wetenschap te verbeteren ... in het bijzonder door ... te komen tot de wederzijdse erkenning van universitaire graden en diploma's, hetzij, waar nodig, door overeenkomsten tussen Regeringen, hetzij door rechtstreekse overeenkomsten tussen universiteiten en andere instellingen van hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek'' alsook door „het bevorderen van een nauwkeuriger bepaling van de problemen van vergelijking en gelijkwaardigheid van universitaire graden en diploma's'',

Herinnerend aan het feit dat, ten einde de verwezenlijking van deze doeleinden te bevorderen, het merendeel van de Overeenkomstsluitende Staten onderling reeds bilaterale of subregionale overeenkomsten inzake de gelijkwaardigheid of de erkenning van diploma's heeft gesloten; verlangend echter, onder voortzetting en vergroting van hun inspanningen op bilateraal en subregionaal niveau, hun samenwerking op dit gebied tot de gehele Europese Regio uit te breiden,

Ervan overtuigd dat de grote verscheidenheid van stelsels voor hoger onderwijs in de Europese Regio een buitengewoon groot cultureel goed vormt, dat behouden dient te blijven, en verlangend al hun volken in staat te stellen volledig profijt te trekken van dit grote culturele goed, door voor de inwoners van iedere Overeenkomstsluitende Staat de toegang tot de onderwijsvoorzieningen van de andere Overeenkomstsluitende Staten te vergemakkelijken, meer in het bijzonder door hun toestemming te verlenen hun opleiding aan instellingen voor hoger onderwijs in die andere Staten voort te zetten,

Overwegend dat, ten einde toelating tot verdere studies mogelijk te maken, het begrip „erkenning van studies'' dient te worden gehanteerd, dat in het kader van sociale en internationale mobiliteit de mogelijkheid biedt het bereikte opleidingsniveau te beoordelen aan de hand van de verworven kennis, zoals deze blijkt uit de behaalde diploma's en graden, alsmede andere ter zake dienende bevoegdheden en bekwaamheden van een persoon, voor zover deze door de bevoegde autoriteiten aanvaardbaar worden geacht,

Overwegend dat de erkenning door alle Overeenkomstsluitende Staten van gevolgde studies of behaalde diploma's, getuigschriften of graden in één van deze Staten beoogt de internationale mobiliteit van personen en de uitwisselingen van ideeën, kennis en wetenschappelijke en technologische ervaring te bevorderen, en dat het wenselijk zou zijn buitenlandse studenten aan instellingen voor hoger onderwijs te aanvaarden, op voorwaarde dat zij aan de erkenning van hun studies of diploma's in geen geval meer rechten kunnen ontlenen dan die welke studenten uit het desbetreffende land zelf genieten,

Constateerend dat deze erkenning een van de onmisbare voorwaarden vormt om:

1. de binnen hun grondgebied bestaande onderwijsvoorzieningen zo doeltreffend mogelijk te kunnen gebruiken,
2. een grotere mobiliteit van docenten, studenten, wetenschappelijke onderzoekers en beroepsbeoefenaars te verzekeren,
3. de moeilijkheden te verlichten die personen die in het buitenland een opleiding hebben gevolgd of onderwijs hebben genoten, ondervinden na hun terugkeer in eigen land,

Verlangend te verzekeren dat studies, getuigschriften, diploma's en graden op zo ruim mogelijke schaal worden erkend, met inachtneming van de beginselen van de bevordering van permanente educatie, de democratisering van het onderwijs, de aanvaarding en de toepassing van een onderwijsbeleid dat rekening houdt met de structurele, economische, technologische en sociale veranderingen en dat past in het culturele verband van ieder land,

Vastbesloten hun toekomstige samenwerking dienaangaande te bekrachtigen en te regelen door middel van een overeenkomst die een eerste stap zal vormen op de weg naar een gezamenlijke voortvarende aanpak van alle vraagstukken op dit gebied, hetgeen in het bijzonder de taak zal zijn van reeds bestaande of eventueel noodzakelijk geachte nieuw in te stellen nationale, bilaterale, subregionale en multilaterale organen,

Indachtig het feit dat de Algemene Conferentie van de Organisatie van de Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur als uiteindelijk doel heeft gesteld „het ontwerpen van een internationale overeenkomst inzake de erkenning en de geldigheid van graden, diploma's en getuigschriften, toegekend door instellingen voor hoger onderwijs en voor wetenschappelijk onderzoek in alle landen”,

Zijn overeengekomen als volgt:

## I. BEGRIPSBEPALINGEN

## Artikel I

1. Voor de toepassing van deze Overeenkomst wordt onder „erkenning” van een buitenlands getuigschrift of diploma of een buitenlandse graad verstaan de aanvaarding daarvan als geldig bewijsstuk door de bevoegde autoriteiten van een Overeenkomstsluitende Staat en het toekennen aan de bezitter daarvan van rechten als die welke personen genieten die een getuigschrift, diploma of graad uit eigen land bezitten, waarmee het buitenlandse getuigschrift of diploma of de buitenlandse graad vergelijkbaar wordt geacht.

Erkenning wordt verder als volgt omschreven:

(a) Erkenning van een getuigschrift, diploma of graad met het oog op het aanvangen of voortzetten van een studie op een hoger niveau, maakt het mogelijk de desbetreffende bezitter van een diploma, getuigschrift of graad in aanmerking te doen komen voor toelating tot de instellingen voor hoger onderwijs en voor wetenschappelijk onderzoek van iedere Overeenkomstsluitende Staat, als ware hij bezitter van een vergelijkbaar getuigschrift, diploma of graad, verleend in de desbetreffende Overeenkomstsluitende Staat. Een zodanige erkenning ontheft de bezitter van een buitenlands diploma of getuigschrift of van een buitenlandse graad niet van de verplichting zich te houden aan de voorwaarden (anders dan die welke verband houden met het bezit van een diploma) waaraan voor toelating tot de instelling voor hoger onderwijs of voor wetenschappelijk onderzoek van de ontvangende Staat moet worden voldaan.

(b) Erkenning van een buitenlands getuigschrift of diploma of van een buitenlandse graad met het oog op uitoefening van een beroep betekent erkenning van de vooropleiding van de bezitter daarvan voor de uitoefening van het desbetreffende beroep, echter onverminderd de in de betrokken Overeenkomstsluitende Staten geldende wettelijke en beroepsregels en -procedures. Een zodanige erkenning ontheft de bezitter van een buitenlands getuigschrift of diploma of van een buitenlandse graad niet van de verplichting zich te houden aan andere eventuele voorwaarden die voor de uitoefening van het beroep zijn vastgesteld door de bevoegde overheidsinstanties of de voor dit beroep bevoegde instanties.

(c) Aan erkenning van een getuigschrift, diploma of graad kan de bezitter daarvan echter in een andere Overeenkomstsluitende Staat niet meer rechten ontlenen dan hij zou genieten in het land waarin het getuigschrift, het diploma of de graad werd toegekend.

2. Voor de toepassing van deze Overeenkomst wordt onder „gedeeltelijke studies” verstaan studie- of opleidingsperioden die, hoewel geen

volledig studieprogramma omvattend, toch in aanzienlijke mate bijdragen tot de verwerving van kennis of vaardigheden.

## II. DOELSTELLINGEN

### Artikel 2

1. De Overeenkomstsluitende Staten zijn voornemens door hun gezamenlijk optreden bij te dragen tot zowel de bevordering van de actieve samenwerking van alle landen in de Europese Regio ten behoeve van vrede en internationaal begrip, als tot de ontwikkeling van een doeltreffender samenwerking met andere Lid-Staten van de Unesco met betrekking tot een beter gebruik van hun potentieel op het gebied van onderwijs, technologie en wetenschap.

2. De Overeenkomstsluitende Staten geven plechtig uiting aan hun vaste voornemen nauw samen te werken binnen het kader van hun wetgeving en constitutionele bestel, alsook binnen het kader van de bestaande internationale overeenkomsten, ten einde:

(a) in het belang van de Overeenkomstsluitende Staten en in overeenstemming met hun algemene onderwijsbeleid en administratieve procedures, een optimaal gebruik van hun beschikbare voorzieningen op het gebied van onderwijs en wetenschappelijk onderzoek mogelijk te maken, en daartoe:

(i) hun instellingen voor hoger onderwijs op zo ruim mogelijke schaal toegankelijk te maken voor studenten en wetenschappelijke onderzoekers uit elk van de Overeenkomstsluitende Staten;

(ii) de studies, getuigschriften, diploma's en graden van zodanige personen te erkennen;

(iii) de mogelijkheid te onderzoeken om een analoge terminologie en analoge beoordelingsmaatstaven op te stellen en in te voeren, die de toepassing van een systeem vergemakkelijken dat de vergelijkbaarheid van de puntenwaardering, studievakken, getuigschriften, diploma's en graden verzekert;

(iv) een dynamisch beleid te voeren inzake de toelating tot verdere studies, aan de hand van de blijkens getuigschriften, diploma's en graden verworven kennis, alsmede andere ter zake dienende bevoegdheden en bekwaaamheden van de betrokken persoon, voor zover deze door de bevoegde instanties aanvaardbaar worden geacht;

(v) bij het beoordelen van gedeeltelijke studies, soepele maatstaven aan te leggen, gebaseerd op het bereikte opleidingsniveau en op de gevolgde cursussen, rekening houdend met het interdisciplinaire karakter van de kennis op het niveau van hoger onderwijs;

(vi) het systeem voor de uitwisseling van informatie met betrekking

tot de erkenning van studies, getuigschriften, diploma's en graden te verbeteren;

(b) de studieprogramma's in de Overeenkomstsluitende Staten, alsook de methoden voor het opzetten en bevorderen van hoger onderwijs voortdurend te verbeteren, niet alleen aan de hand van de behoeften voor economische, sociale en culturele ontwikkeling en het beleid van ieder land, alsmede van de doeleinden, vervat in de aanbevelingen van de bevoegde organen van de Organisatie van de Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur betreffende de voortdurende verbetering van de kwaliteit van het onderwijs, de bevordering van permanente educatie en de democratisering van het onderwijs, maar ook op basis van het streven naar de volle ontplooiing van de menselijke persoonlijkheid en naar begrip, verdraagzaamheid en vriendschap tussen de volken en in het algemeen van alle doeleinden met betrekking tot de rechten van de mens, die het onderwijs behoort na te streven krachtens de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, de Internationale Verdragen van de Verenigde Naties inzake de rechten van de mens, en het Verdrag van de Unesco nopens de bestrijding van discriminatie in het onderwijs;

(c) regionale en mondiale samenwerking ten behoeve van de oplossing van de „problemen van vergelijking en gelijkwaardigheid van universitaire graden en diploma's” alsmede ten behoeve van de erkenning van studies en universitaire diploma's te bevorderen.

3. De Overeenkomstsluitende Staten komen overeen alle passende maatregelen op nationaal, bilateraal en multilateraal niveau te treffen, in het bijzonder door middel van bilaterale, subregionale, regionale of andere overeenkomsten, regelingen tussen universiteiten of andere instellingen voor hoger onderwijs, alsmede regelingen met de bevoegde nationale of internationale organisaties en andere lichamen, ten einde de betrokken bevoegde autoriteiten in de gelegenheid te stellen de in dit artikel omschreven doeleinden geleidelijk te verwezenlijken.

### III. VERPLICHTINGEN INZAKE ONMIDDELLIJKE UITVOERING

#### Artikel 3

1. De Overeenkomstsluitende Staten nemen, behalve alle verplichtingen van hun Regeringen, tevens de verplichting op zich, alle passende maatregelen te treffen om de betrokken bevoegde autoriteiten aan te moedigen getuigschriften en andere diploma's die ter afsluiting van een studie op secundair niveau zijn behaald in de andere Overeenkomstsluitende Staten en waarvan het bezit recht geeft op toelating tot hoger onderwijs, te erkennen overeenkomstig het bepaalde in artikel 1, eerste lid, ten einde de bezitters van zodanige getuigschriften of diploma's in

staat te stellen een studie aan te vangen aan een instelling voor hoger onderwijs op het grondgebied van een van de Overeenkomstsluitende Staten.

2. Onverminderd het bepaalde in artikel 1, eerste lid (a), kan de toelating tot een bepaalde instelling voor hoger onderwijs echter tevens afhankelijk worden gesteld van de plaatsingsmogelijkheden en van de eisen ten aanzien van de talenkennis waaraan moet worden voldaan om met vrucht het onderwijs in kwestie te kunnen volgen.

#### Artikel 4

1. De Overeenkomstsluitende Staten nemen, behalve alle verplichtingen van hun Regeringen, tevens de verplichting op zich alle passende maatregelen te treffen om de betrokken bevoegde autoriteiten aan te moedigen:

(a) getuigschriften, diploma's en graden te erkennen overeenkomstig artikel 1, eerste lid, ten einde de bezitters daarvan in staat te stellen een voortgezette studie of een opleiding te volgen of wetenschappelijk onderzoek te verrichten aan hun instellingen voor hoger onderwijs;

(b) voor zover mogelijk, de procedure vast te stellen met betrekking tot de erkenning – met het oog op de voortzetting van de studie – van een gedeeltelijke studie die is gevolgd aan in andere Overeenkomstsluitende Staten gelegen instellingen voor hoger onderwijs.

2. Het bepaalde in artikel 3, tweede lid hierboven, is van toepassing op de in dit artikel bedoelde gevallen.

#### Artikel 5

De Overeenkomstsluitende Staten nemen, behalve alle verplichtingen van hun Regeringen, tevens de verplichting op zich, alle passende maatregelen te treffen om de betrokken bevoegde autoriteiten aan te moedigen de getuigschriften, diploma's of graden die door de bevoegde autoriteiten van de andere Overeenkomstsluitende Staten zijn verleend, te erkennen ten behoeve van de uitoefening van een beroep, zoals bedoeld in artikel 1, eerste lid (b).

#### Artikel 6

In gevallen waarin de toelating tot onderwijsinstellingen op het grondgebied van een Overeenkomstsluitende Staat niet valt onder het gezag van die Staat, dient deze Staat de tekst van de Overeenkomst toe te zenden aan de betrokken instellingen en alles in het werk te stellen om deze instellingen de in Hoofdstuk II en III van de Overeenkomst vervatte beginselen te doen aanvaarden.

## Artikel 7

1. Overwegend dat erkenning betrekking heeft op gevolgde studies en behaalde getuigschriften, diploma's of graden aan instellingen die zijn goedgekeurd door de betrokken bevoegde autoriteiten in de Overeenkomstsluitende Staat waarin de getuigschriften, diploma's of graden werden behaald, kan een ieder die een zodanige studie heeft gevolgd of een zodanig getuigschrift of diploma of een zodanige graad heeft behaald, ongeacht de nationaliteit of de politieke of wettelijke status van betrokkene, in aanmerking komen voor de in de artikelen 3, 4 en 5 bedoelde voordelen.

2. Alle onderdanen van een Overeenkomstsluitende Staat, die op het grondgebied van een Staat welke geen Partij is bij deze Overeenkomst, een of meer getuigschriften, diploma's of graden hebben behaald welke vergelijkbaar zijn met die, bedoeld in de artikelen 3, 4 en 5, kunnen gebruik maken van die bepalingen van deze artikelen welke ter zake van toepassing zijn, mits hun getuigschriften, diploma's of graden zijn erkend in hun land van herkomst en in het land waar zij hun studie wensen voort te zetten.

## IV. PROCEDURE VOOR DE UITVOERING

## Artikel 8

De Overeenkomstsluitende Staten verbinden zich ertoe te streven naar de verwezenlijking van de in artikel 2 omschreven doeleinden en stellen alle pogingen in het werk om de nakoming van de verplichtingen te verzekeren die in de artikelen 3, 4, 5 en 6 worden omschreven, en wel door middel van

- (a) nationale organen;
- (b) de Regionale Commissie, omschreven in artikel 10;
- (c) bilaterale of subregionale organen.

## Artikel 9

1. De Overeenkomstsluitende Staten beseffen dat voor de verwezenlijking van de doeleinden en de nakoming van de in deze Overeenkomst omschreven verplichtingen nauwe samenwerking en coördinatie op nationaal niveau nodig is met betrekking tot de inspanningen van een groot aantal verschillende nationale instanties, zowel overheidsinstanties als andere lichamen, in het bijzonder universiteiten, organen, belast met de beoordeling van buitenlandse getuigschriften, diploma's en graden, en andere onderwijsinstellingen. Derhalve komen zij overeen, de bestudering van de vraagstukken die verband houden met de toepassing van deze Overeenkomst, op te dragen aan passende nationale lichamen



waarbij alle desbetreffende sectoren zijn betrokken en die bevoegd zijn voorstellen voor passende oplossingen in te dienen. De Overeenkomstsluitende Staten zullen voorts alle passende maatregelen treffen die nodig zijn om het doeltreffend functioneren van deze nationale organen te bespoedigen.

2. De Overeenkomstsluitende Staten werken samen met de bevoegde autoriteiten van een andere Overeenkomstsluitende Staat, in het bijzonder door hen in staat te stellen alle gegevens te verzamelen die voor hen van nut zijn bij hun activiteiten met betrekking tot studies aan, en diploma's of graden van instellingen voor hoger onderwijs.

3. Ieder nationaal orgaan dient de beschikking te hebben over de noodzakelijke middelen die het in staat stellen om alle gegevens die voor dit orgaan van nut zijn bij zijn activiteiten met betrekking tot studies aan, en diploma's of graden van instellingen van hoger onderwijs, te verzamelen, te verwerken en te registreren, of de gegevens die het in dit verband op korte termijn nodig heeft, uit een afzonderlijk nationaal documentatiecentrum te verkrijgen.

#### Artikel 10

1. Hierbij wordt een regionale commissie ingesteld, bestaande uit vertegenwoordigers van de Regeringen der Overeenkomstsluitende Staten. Het Secretariaat hiervan wordt opgedragen aan de Directeur-Generaal van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur.

2. Niet tot de Overeenkomstsluitende Staten behorende landen in de Europese Regio, die zijn uitgenodigd deel te nemen aan de diplomatieke conferentie, belast met de goedkeuring van deze Overeenkomst, kunnen aan de bijeenkomsten van de Regionale Commissie deelnemen.

3. De taak van de Regionale Commissie bestaat in het bevorderen van de toepassing van deze Overeenkomst. Zij neemt de periodieke verslagen die de Overeenkomstsluitende Staten haar toezenden met betrekking tot de door hen gemaakte vorderingen en ondervonden moeilijkheden bij de toepassing van de Overeenkomst, alsmede de door haar Secretariaat ter zake van genoemde Overeenkomst uitgevoerde studies, in ontvangst en bestudeert deze. De Overeenkomstsluitende Staten verbinden zich ertoe ten minste eenmaal in de twee jaar een verslag aan de Commissie uit te brengen.

4. De Regionale Commissie doet, waar zulks dienstig is, aan de Overeenkomstsluitende Staten aanbevelingen van algemene of bijzondere aard met betrekking tot de toepassing van deze Overeenkomst.

#### Artikel 11

1. De Regionale Commissie kiest een Voorzitter voor elke zitting en

stelt haar eigen huishoudelijk reglement vast. Zij komt ten minste eenmaal in de twee jaar in een gewone zitting bijeen. De Commissie komt voor de eerste maal bijeen drie maanden nadat de zesde akte van bekrachtiging of toetreding is nedergelegd.

2. Het Secretariaat van de Regionale Commissie stelt de agenda voor de vergaderingen van de Commissie op, in overeenstemming met de instructies die het daartoe van de Commissie ontvangt, en met het bepaalde in het Huishoudelijk Reglement. Het verleent de nationale organen hulp bij het verkrijgen van de voor hun activiteiten benodigde gegevens.

## V. DOCUMENTATIE

### Artikel 12

1. De Overeenkomstsluitende Staten wisselen informatie en documentatie uit met betrekking tot studies aan, en getuigschriften, diploma's of graden van instellingen van hoger onderwijs.

2. Zij trachten de ontwikkeling van methoden en procedures voor het verzamelen, verwerken, rangschikken en verspreiden van alle noodzakelijke informatie met betrekking tot de erkenning van studies aan, en getuigschriften, diploma's of graden van instellingen van hoger onderwijs te bevorderen, rekening houdend met de bestaande methoden en procedures, alsmede met informatie die is verzameld door nationale, regionale, subregionale en internationale organen, in het bijzonder door de Organisatie van de Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur.

## VI. SAMENWERKING MET INTERNATIONALE ORGANISATIES

### Artikel 13

De Regionale Commissie treft alle passende maatregelen om de bevoegde internationale gouvernementele en niet-gouvernementele organisaties bij haar eigen inspanningen te betrekken, ten einde te verzekeren dat deze Overeenkomst zo volledig mogelijke toepassing vindt. Dit geldt in het bijzonder voor de intergouvernementele instellingen en organen die verantwoordelijk zijn voor de toepassing van subregionale overeenkomsten of akkoorden betreffende de erkenning van diploma's en graden in de Staten die tot de Europese Regio behoren.

VII. INSTELLINGEN VOOR HOGER ONDERWIJS DIE VALLEN  
ONDER HET GEZAG VAN EEN OVEREENKOMSTSLUITENDE  
STAAT, DOCH ZICH BUITEN DIENS GRONDGEBIED  
BEVINDEN

Artikel 14

Het bepaalde in deze Overeenkomst is van toepassing op gevolgde studies en behaalde getuigschriften, diploma's en graden aan enige instelling voor hoger onderwijs vallend onder het gezag van een Overeenkomstsluitende Staat, zelfs wanneer deze instelling zich buiten diens grondgebied bevindt, mits echter de bevoegde autoriteiten van de Overeenkomstsluitende Staat waar de instelling zich bevindt, hiertegen geen bezwaar maken.

VIII. BEKRACHTIGING, TOETREDING EN  
INWERKINGTREDING

Artikel 15

Deze Overeenkomst staat open ter ondertekening en bekrachtiging door de Staten van de Europese Regio die zijn uitgenodigd de diplomatieke conferentie, belast met de goedkeuring van deze Overeenkomst, bij te wonen, alsmede door de Heilige Stoel.

Artikel 16

1. Andere Staten die lid zijn van de Verenigde Naties, van een van de Gespecialiseerde Organisaties van de Verenigde Naties, van de Internationale Organisatie voor Atoomenergie, of Staten die Partij zijn bij het Statuut van het Internationale Gerechtshof, kan toestemming worden verleend tot deze Overeenkomst toe te treden.

2. Ieder daartoe strekkend verzoek wordt ter kennis gebracht van de Directeur-Generaal van de Organisatie van de Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur, die dit ten minste drie maanden voor de bijeenkomst van de in het derde lid van dit artikel vermelde commissie ad hoc toezendt aan de Overeenkomstsluitende Staten.

3. De Overeenkomstsluitende Staten komen bijeen als commissie ad hoc waarin van iedere Overeenkomstsluitende Staat één vertegenwoordiger zitting heeft, die uitdrukkelijk opdracht van zijn Regering heeft gekregen een zodanig verzoek in overweging te nemen. In deze gevallen is voor het besluit van de commissie een tweederde meerderheid van de Overeenkomstsluitende Staten vereist.

4. Deze procedure is eerst van toepassing wanneer de Overeenkomst door ten minste 20 van de in artikel 15 bedoelde Staten is bekrachtigd.

## Artikel 17

Bekrchtiging van of toetreding tot deze Overeenkomst geschiedt door middel van nederlegging van een akte van bekrchtiging of toetreding bij de Directeur-Generaal van de Organisatie van de Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur.

## Artikel 18

Deze Overeenkomst treedt in werking één maand na de nederlegging van de vijfde akte van bekrchtiging, doch uitsluitend met betrekking tot de Staten die hun akten van bekrchtiging hebben nedergelegd. Deze Overeenkomst treedt ten aanzien van iedere andere Staat in werking één maand nadat die Staat zijn akte van bekrchtiging of toetreding heeft nedergelegd.

## Artikel 19

1. De Overeenkomstsluitende Staten hebben het recht deze Overeenkomst op te zeggen.

2. De opzegging wordt kenbaar gemaakt door middel van een schriftelijke verklaring, nedergelegd bij de Directeur-Generaal van de Organisatie van de Verenigde Naties voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

3. De opzegging wordt van kracht twaalf maanden na de datum van ontvangst van een zodanige kennisgeving van opzegging. Personen die gebruik hebben gemaakt van de in deze Overeenkomst geboden voordelen en die eventueel nog een studie volgen op het grondgebied van de Staat die de Overeenkomst opzegt, kunnen echter de door hen aangevangen studie voltooien.

## Artikel 20

De Directeur-Generaal van de Organisatie van de Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur stelt de Overeenkomstsluitende Staten en de andere in de artikelen 15 en 16 aangeduide Staten, alsmede de Verenigde Naties, in kennis van iedere nederlegging van de akten van bekrchtiging of toetreding, bedoeld in artikel 17, en van de opzeggingen als bepaald in artikel 19 van deze Overeenkomst.

## Artikel 21

Deze Overeenkomst wordt overeenkomstig artikel 102 van het Handvest der Verenigde Naties bij het Secretariaat van de Verenigde Naties geregistreerd op verzoek van de Directeur-Generaal van de Organisatie van de Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekende vertegenwoordigers, daartoe behoorlijk gemachtigd, deze Overeenkomst hebben ondertekend.

GEDAAN te Parijs op 21 december 1979 in de Engelse, de Franse, de Russische en de Spaanse taal, waarbij deze vier teksten gelijkelijk authentiek zijn, in één enkel exemplaar dat zal worden nedergelegd in het Archief van de Organisatie van de Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur, waarvan voor eensluidend gewaarmerkt afschrift zal worden toegezonden aan alle in de artikelen 15 en 16 bedoelde Staten en aan de Verenigde Naties.

*(Voor de ondertekeningen zie blz. 24 van dit Tractatenblad)*

#### D. PARLEMENT

De Overeenkomst behoeft ingevolge artikel 60, tweede lid, van de Grondwet de goedkeuring der Staten-Generaal alvorens te kunnen worden bekrachtigd.

#### E. BEKRACHTIGING

De volgende Staten hebben in overeenstemming met artikel 17 van de Overeenkomst een akte van bekrachtiging nedergelegd bij de Directeur-Generaal van de Organisatie van de Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur:

Bulgarijė	22 april 1981
Joegoslaviė	22 mei 1981
Israël	13 augustus 1981
de Duitse Democratische Republiek <sup>1)</sup>	26 augustus 1981

#### <sup>1)</sup> Onder de volgende verklaring:

"The German Democratic Republic considers that the provisions of Article 16 of the above-mentioned Convention contradict the principle that any State whose policy is guided by the purposes and principles of the Charter of the United Nations, has the right to become a party to any convention affecting the interests of all States". (*Vertaling*).

#### G. INWERKINGTREDING

De bepalingen van de Overeenkomst zullen ingevolge artikel 18 van de Overeenkomst in werking treden één maand na de nederlegging van

de vijfde akte van bekrachtiging, doch uitsluitend voor de Staten die hun akten van bekrachtiging hebben nedergelegd.

Voor iedere andere Staat treden zij in werking één maand nadat die Staat zijn akte van bekrachtiging of toetreding heeft nedergelegd.

#### J. GEGEVENS

De tekst van de onderhavige Overeenkomst is vastgesteld tijdens een van 17 tot 22 december 1979 te Parijs onder auspiciën van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur bij een groepen Conferentie.

Van het op 16 november 1945 te Londen tot stand gekomen Statuut van de Organisatie der Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur, naar welk Statuut onder meer wordt verwezen in de preambule tot de onderhavige Overeenkomst, zijn de Engelse en de Franse tekst alsmede de vertaling in het Nederlands, zoals deze luidde na de wijzigingen aangenomen op de tiende zitting van de Algemene Vergadering der Organisatie, geplaatst in *Trb.* 1960, 131; zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1981, 235.

Van de op 10 december 1948 door de Derde Algemene Vergadering van de Verenigde Naties in haar derde zitting aangenomen Universele Verklaring van de rechten van de mens, naar welke Verklaring in artikel 2, tweede lid, letter b, van de onderhavige Overeenkomst wordt verwezen, is de Engelse tekst, alsmede de vertaling in het Nederlands geplaatst in *Trb.* 1969, 99, blz. 105 e.v.

Van het op 19 december 1966 te New York tot stand gekomen Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten, naar welk Verdrag verwezen wordt in artikel 2, tweede lid, letter b, van de onderhavige Overeenkomst, zijn de Engelse en de Franse tekst geplaatst in *Trb.* 1969, 100 en een herziene vertaling in het Nederlands in *Trb.* 1978, 178.

Van het op 19 december 1966 te New York tot stand gekomen Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, met Facultatief Protocol, naar welk Verdrag wordt verwezen in artikel 2, tweede lid, letter b, van de onderhavige Overeenkomst, zijn de Engelse en de Franse tekst geplaatst in *Trb.* 1969, 99 en een herziene vertaling in het Nederlands in *Trb.* 1978, 177; zie ook *Trb.* 1979, 65.

Van het op 15 december 1960 te Parijs tot stand gekomen Verdrag nopens de bestrijding van discriminatie in het onderwijs, naar welk Verdrag wordt verwezen in artikel 2, tweede lid, letter b, van de onderhavige Overeenkomst, zijn de Engelse en de Franse tekst en de vertaling in het Nederlands geplaatst in *Trb.* 1964, 69; zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1972, 134.

Van het op 26 juni 1945 te San Francisco tot stand gekomen Handvest der Verenigde Naties, naar welke Organisatie onder meer verwezen wordt in artikel 16, eerste lid, van de onderhavige Overeenkomst, zijn

de Engelse en de Franse tekst, zoals gewijzigd, geplaatst in *Trb.* 1979, 37; zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1981, 174.

Van het op 26 oktober 1956 te New York tot stand gekomen Statuut van de Internationale Organisatie voor Atoomenergie, met Bijlage, naar welke Organisatie wordt verwezen in artikel 16, eerste lid, van de onderhavige Overeenkomst, zijn de Engelse en de Franse tekst alsmede de vertaling in het Nederlands geplaatst in *Trb.* 1957, 50; zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1973, 103.

Van het op 26 juni 1945 te San Francisco tot stand gekomen Statuut van het Internationale Gerechtshof, naar welk Statuut wordt verwezen in artikel 16, eerste lid, van de onderhavige Overeenkomst, zijn de Engelse en de Franse tekst, alsmede de vertaling in het Nederlands geplaatst in *Trb.* 1971, 55; zie ook *Trb.* 1979, 36.

Uitgegeven de veertiende december 1981.

*De Minister van Buitenlandse Zaken,*  
M. VAN DER STOEL